

Nemškem Štajerskem so v mestnih skupinah izvoljeni trdi nemški nacionalci.

Volitve na Koroškem. Dne 5. nov. so volili na Koroškem iz splošne kurije za deželni zbor. Slovenci so postavili jednega kandidata in so ž njim propadli. Dne 10. nov. se je volilo v kmetijski skupini. Slovenci so postavili štiri kandidate, a le eden je prodril, trije so propali. V okraju Pliberk - Železna kaplja je zmagal Slovenec Grafenauer. V velikovškem okraju je dobil nemški kandidat 595 glasov in je izvoljen, slovenski kandidat Podgorc je dobil 575 glasov. V celovškem okraju je ostal Slovenec Ure s 606, v be-ljaškem okraju Slovenec Eller s 555, v trbižkem okraju Slovenec Ehrlich s 174 glasovi v manjšini. Koroški Slovenci pač premalo storijo, da bi se ljudstvo zavedalo svoje narodnosti, in vsled tega uspevajo tako klaverno pri volitvah. V prejšnjem dežel. zboru so imeli tri svoje zastopnike, sedaj bodo imeli le jednega.

Krščanska misel zmaguje. Na Nizje Avstrijskem so si priborili krščanski socialci pri volitvah za deželni zbor, ki so se končale zadnji teden, 51 mandatov od 78. Dunaj je volil le krščansko socialne može. Proti njim so se zvezale vse liberalne stranke in sicer naprednjaki, narodnjaki in socialdemokrati. A zaman, krščanskosocialni program in delavnost krščanskosocialnih voditeljev je premagala sijajno zvezane nasprotnike. Krščanskosocialni kandidatje so imeli okoli 300 volilnih shodov. To je delavnost, zato pa je tudi uspeh bil temu primeren. Pri nas Slovencih sta v volilni dobi največ delala za svojo izvolitev Robič in Roškar, in glej, čeprav je njiju okraj bil najbolj nevaren, je število slovenskih glasov za njiju od zadnjih volitev vendar napredovalo. Zaspancem vs-podbuden vzgled!

Ustanek v Macedoniji se vedno bolj širi. Voditelji ustanka so razdelili svoje čete po celi iztočni Macedoniji. Vsak dan prihajajo k dosedanjim oddelkom novi oddelki. Ustaši so Turkom vzeli mnogo orožja.

Dopisi.

Iz lenarčkega okraja. (Spomini na volitve.) Lenarčki okraj je tudi pri letošnjih deželnozborskih volitvah pokazal svoje narodno lice. Glede posameznih župnij moramo zlasti pohvaliti župnije Sv. Anton, Sv. Benedikt, Sv. Jurij in Sv. Rupert. Te štiri župnije so poslale k volitvi 34 volilnih mož, ki so vsi enoglasno volili slovenska kandidata Robiča in Roškarja. Tudi Sv. Barbara je bila dobra, Biš pa je tako naš. Sv. Ana je poslala nepoboljšljivega Feiertaga, ki je volil nemškutarsko, akoravno nekdo pravi, da je volil naša dva. Župnija Sv. Lenart je imela tri nasprotne volilne može. No, temu se ne čudimo, ker ima trg dva volilna moža, ki sta letos še zmagala z dvema glasovoma večine. Toda pogledajmo si ju! Sedminek in Beneš. Kdo je Sedminek? Trgovec je, ki živi samo od Slovencev! Kdo pa je Beneš? Zdravnik je in celo okrožni zdravnik je, ki dobiva od slovenskega lenarčkega okrajnega zastopa več stotakov letne plače! In ta zdravnik, ki na Slovenskem živi, ki se od Slovencev redi, glasuje proti Slovincem, zlasti proti Roškarju, ki je načelnikov namestnik v okrajnem zastopu. Dobro, Beneš! Tretji volilni mož iz lenarčke župnije pa je iz občine Šetarjeva. To vam je znani gostilničar »zum grünen Baum« ali kakor se mi Slovenci šalimo »k suhi treski«, Lešnik se piše. Od slovenskih kmetov živi, pa je proti slovenskemu kmetu glasoval. Toda srce se nam krči bridkosti, če pogledamo v župnijo Sv. Trojica, ta biser Slovenskih goric! Ta župnija je jedina v okraju, ki je skoro vsa nemškutarska. Niti enega slovenskega občinskega predstojnika nima. Vsi so v nasprotnem taboru in vsi odločno trdijo, da so Nemci! Volilni mož iz trga, Kirbiš, ki edino od Slovencev živi, je volil proti Slovincem. Volilni mož iz Porčiča,

Golob, je volil proti! Volilni mož iz Senarske, Močnik, je volil proti! Volilni mož iz trojiškega Oseka je volil deloma proti. Edini volilni mož iz občine Verjane, Družovec, je ostal zvest svoji slovenski materi in je volil s Slovenci. Slava mu! Tako se je volilo v lenarčkem okraju!

Frankolovo. (Občinske volitve) na Frankolovem dne 7. novem. t. l. so se mirno izvršile. Udeležilo se je istih 31 volilcev. Izvoljeni pa so bili v III. volilnem razredu: Blaž Goršek, posestnik v Lipi, Matija Potočnik, posest. v Zabukovju, Tomaž Medved, posest. v Stražici, Janez Potočnik, posestnik v Loki, za odbornike. Štefan Jakop, posestnik v Verpetah št. 12 in Jakob Gorenšek, posestnik v Dolu, namestnikom. V II. volilnem razredu pa Štefan Jakop, posest. v Verpetah št. 2, Vincenc Vrečko, posestnik v Stražici, Anton Selčan, posestnik v Lipi, Boštjan Medved, gostilničar v Verpetah, odbornikom. Jernej Medved, posestnik v Stražici in Janez Sodin, posest. v Verpetah, namestnikom. V I. volilnem razredu: Jernej Korošec, posestnik v Dolu, Janez Potnik, posest. v Loki, Leopold Škoflek, posestnik v Dolu, Mihael Veber, posestnik v Lipi, odbornikom. Jožef Kitek, posestnik v Verpetah in Jernej Pobirk, posest. v Dolu, namestnikom. Želeti je, da bi novoizvoljeni odbor deloval za blagor občine z vstrajno delavnostjo.

Iz Petanec na Ogrskem. (Važno.) V zadnjem dopisu iz naše vasi sem poročal o našem ogrsko-slovenskem mladeniškem gibanju in organizaciji, o važnosti nam prepotrebne bralnega društva z nado, da bi v kratkem tudi pri nas osnovali važen pripomoček za napredek, »bralno društvo.« Zdej vam hočem, dragi g. urednik, naznaniti, kaj je zadnji čas z nami. Najprej Vam naznanim, da ona mala četa sinov majke Slave onstran Mure še živi; da nas še niso požrli naši sovražniki, akoravno si to na vso moč prizadevajo. Nadalje. Ta mažarska sovražnost do nas Slovencev se je pokazala najnovejši čas v tem, da nam ne dovolijo slovenskega bral. društva, češ, da bi to postavam nasprotno in državi nevarno bilo. S tem nam hočejo preprečiti vsaki napredek in nas povsem poogrščiti. Ali tega svojega cilja ne dočakajo nikdar, ker si mi znamo pomagati tudi na drug način: namreč s tem, 1. da bomo pristopili k sosednim spodnještajerskim bralnim društvom, 2. da si bomo izposojevali dobrih slovenskih knjig, 3. da si bomo naročali v slovenskem duhu pisane časnike, 4. da se bomo združevali in organizovali. Če bomo to delali, potem ne bomo »podlaga tujčevi peti«, in nam ne bodo mogli škoditi naši sovražniki. Posebno mi fantje moramo vzgled biti v tem oziru drugim. Na delo torej, da bomo materi Sloveniji v korist! Drugikrat kaj več. Na svidenje tudi v naši vasi! — Gabor Janez, posest. sin.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Nekoliko v pojasnilo! Ker so se sedaj vsaj nekoliko polegali valovi strasti in razburjenosti, ki jih je povzročila moja kandidatura pri nasprotnikih, odgovarjam na nekatere napade, da bodo vsaj oni, ki jim je za resnico, na jasnem, kako neosnovani so bili isti napadi. Krivili so me nasprotniki, da sem z a h r b t n o d e l a l (intrigiral) proti kandidatom gg. dr. Rosini, Mursi in Kočevarju. 1. Splošno se sodi, da je g. dr. Rosino razven poročila o shodu političnega društva ormoškega v liberalnem dnevniku ljubljanskem nagnila tudi brzojavka v št. 228. »Slovenca« in notica istega lista v št. 231., da se je odpovedal kandidaturi. Nobene izmed teh notic nisem jaz pisal, niti zvedel o njih do trenutka, ko sem jih čital v »Slovincu«. In tudi pozneje nisem pisal ne besedice proti g. dr. Rosini, pač pa sem prosil dvakrat

pismeno in enkrat telefonično uredništvo »Slovenca«, naj zaprečijo napade na g. dr. Rosino. Dne 29. okt., ko sem že naznanil v »Südst. Presse«, da sprejem od nekaterih volilnih mož ponujeno mi kandidaturu, šel sem vsled prigovarjanja g. kanonika dr. Mlakarja in g. državnega poslanca Robiča h g. dr. Rosini, da se stvar zaradi kandidature med nama končno uredi in se na uvodnem mestu »Slov. Gospodarja«, ki je izšel prihodnji dan, razglasi, da sem se umaknil jaz ali g. dr. Rosina. Ko sem prišel h g. dr. Rosini, mu izjavim, da se vkljub naznanilu v »Südst. Presse« še vendar umaknem, ako on kandidira. Jutrajšnji »Slov. Gospodar« naj prinese najine izjave. G. dr. Rosina mi je rekel, da naj vstrajam sedaj pri kandidaturi, da on ne kandidira in da bo to naznanil tudi uplivilnim mozem v volilnem okraju ter priporočal mojo kandidaturu. Kakor znano, je to tudi storil, kajti še na dan volitve se je na volišču prečitelo tozadevno pismo. To je bilo vse moje »intrigiranje« proti g. dr. Rosini! 2. Da odkloni g. Mursa kandidaturu, v to svrhu nisem storil koraka, niti zapisal besedice. G. Mursa sam izjavlja v »Domovini« št. 83, da »zdej, ko se je g. dr. Fr. Rosina ponujeni kandidaturi odpovedal, pod nobenim pogojem ne bi hotel sprejeti te kandidature«. Torej so bili popolnoma drugi razlogi krivi, da je g. Mursa odklonil kandidaturu! 3. Kakor izvem iz zasebnega pisma, ki mi je je pisal dobro informiran moj somišljenik — pismo je vsakemu pri meni na upogled — se je g. Kočevar odpovedal kandidaturi že vsaj dne 20. okt. in sicer vsled pisma, v katerem se v pismu lastnoročno podpisani volilni mož neugodno izjavlja o g. Kočevarju kot kandidatu. Torej tudi pri tej odpovedi sem jaz popolnoma nedolžen! — Mnogo se je pisalo v ravnokar minoli volilni dobi tudi o mojem govoru koncem meseca julija v Šmartnu pri Gornjem gradu. Resnica na vsem je: Proti ljudski šoli nisem govoril, ampak samo proti osemletni šoli s sedanjim učnim načrtom ter zahteval, da se spremeni osemletna šola na kmetih v korist stanovske izobrazbe. Nisem rekel, da se učenci v osemletni šoli učijo lenobe. Besede »lenoba« sploh v celem govoru nisem rabil. Pač pa sem rekel, da se kmetijski otroci vsled osemletne šole ne privadijo polagoma težkemu kmetškemu delu in vsled tega po dovršeni šoli radi gredo od domače hiše, iskat si v tujino lažje prisluženega kruha. Kar sem govoril o učiteljih, nisem govoril splošno o učiteljih, ampak samo o jun-govcih. A tudi teh nisem dolžil, da uče v šoli lenobe, ker nimam za tako trditev prav nobenega povoda in dokaza! — Kar se še je razven tega pisalo in govorilo v volilni borbi o meni, je izviralo očitvidno le iz osebnega ali strankarskega sovraštva. Na take napade pa že od nekdaj nisem vaju odgovarjati. Anton Korošec. — Maribor, dne 12. novembra 1902.

Zaročil se je slovenski državni poslanec in svetnik pri upravnem sodišču g. dr. Ploj z gospo Šlimp, tovarnarjevo vdovo na Dunaju.

Iz šole. Imenovana je za provizorično učiteljico na šestrazrednici v Št. Marjeti pri Ptujju gđ. Roza Jebačin.

Volitve v okrajni zastop Ormož. Pri volitvi dne 10. novembra v okrajni zastop iz skupine veleposestva so enoglasno izvoljeni sledeči gospodje: Dr. Omulec, Leopold Petovar, Martin Stanič, Andraž Muhič, župnik Ivan Bohanec, župnik Albin Švinger, Jakob Majcen in Alois Mikl.

Zopet Nemci pogoreli! Dne 6. t. m. je bila v Orehovi vasi pri Slivnici volitev v občinski odbor in so po hudi borbi v II. in I. volilnem redu Slovenci sijajno zmagali. Ta občina je bila v veliki nevarnosti, ker so se vsi posilinemci udeležili volitve, n. pr. g. Fr. Bothe, trgovec in c. kr. poštar iz Rač, Jos. Möschl, krčmar iz Rač, znani Löschnigg mladi in stari, pristni Nemec (!!) Martin

Suhec itd. Naši so stali trdno kot skala! Čast in slava jim!

Cenjenim naročnikom. Opozarjamo nekatere naročnike, da nam še dolgujejo naročnino ter jih uljudno prosimo, da nam isto kmalu dološijo, sicer smo primorani dotičnim nadaljnje dopošiljanje lista ustaviti. Kdor list sprejema, se s tem tudi postavno zaveže, da bode list plačal. Kdor torej lista ne misli nadalje plačevati, naj ga pošlje nazaj z opazko: Ne sprejemem več.

Upravištvu »Slov. Gosp.«

Požar je uničil 5. t. m. ob 1. uri po polnoči hišo in gospodarsko poslopje Šimona Berglez v Žabjaku pri Slov. Bistrici. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Škoda se ceni na 2000 kron. Gospodar je bil zavarovan.

Z zvonika je padel pri sv. Ivanu na Cesti, podružnica rajhenburska, na Vseh svetnikov dan neki Josip Divjak, ko je zvonil večernice. Pobil se je smrtno.

Tepež. V soboto zvečer je bil v gostilni Caf v Mariboru aretiran 20 letni dninar Franc Bek, doma iz Plidvice, okraj Radgona, ker je v prepiru ranil z nožem mesarskega pomočnika Repoluska, ter vrgel J. Mošauerju stol v nogo, da mu je kost prelomil. Kot povzročitelj tepeža je bil tudi aretiran Jožef Mihelak, 20 let star, pekovski pomočnik iz Konjice.

Nesreča. Pomožnega železniškega čuvaja Franca Petek so našli 29. min. m. pod starim pesniškim mostom z veliko rano na glavi. Isti je šel eden dan poprej iz Moškanje proti domu ter ga je bržkone vlak sunil v globočino.

Služba jetniškega paznika je razpisana do 4. decembra t. l. Prosilci morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika ter morajo svoje lastnoročno pisane prošnje doposlati c. kr. ravnateljstvu kaznilnice v Mariboru. Prednost imajo knjigovezi.

Pisarniški pomočniki dobijo s 1. januarjem prihodnjega leta uniformo.

Morilec. V Svetinjah pri Sv. Urbanu blizu Ptuja je zaklal kočarjev sin A. Markež tamošnjega kmeta F. Murkota.

Cegave so svinje? Na zadnjem svinjskem sejmu v Mariboru je pustil nekdo dve svinji na sejmišču. Dozdaj se še lastnik ni oglasil.

Bočna pri Gornjemgradu. V naši občini imamo dve pošti, ki imata, čujte in strmite, samonemške pečate. Tudi z nemškimi tiskovinami, posebno v Š., se rado postreže. To bi v tako narodni občini, kakor je Bočna, ne smelo biti. Kaj nam pomaga, če se tolčemo ob prsa, češ, mi smo narodnjaki, ako pa na vseh koncih in krajih zamaramo svoje narodne dolžnosti.

Gospodarjem, ki koljejo prašiče, v prevdarek! V mnogih krajih obstoji še stara navada, da se zaklani prašič ne dene iz kože, temveč le postržejo ščetine. Ta navada je naravnost nespametna dandanes, ko ima prašičeva koža izvrstno ceno, ki še leto za letom raste. Vsak umen gospodar bode torej kožo snel in prodal. Kupujejo se prašičje kože na vago in dosedanja cena je bila 36 kr. za kilo. Na kožo navadne velikosti prišlo je na ta način okroglo 3 gld., na težje pa do 5 gld. in še več. Cena pa še vedno raste in pričakovati je, da ravno letošnje zimo zopet poskoči. Gospodarji, ne zavržite torej gotovega denarja! Kmet mora pri krajcarju štediti, kaj se le z goldinarjem! O vseh podrobnostih daje drage volje pojasnila velika domača krščanska tvrčka Karol Polak, tovarnar v Ljubljani, ki vsako množino prašičjih kož kupi za najvišjo ceno in takoj plača.

Celjske novice. VI. redni občni zbor društva slov. odvetniških in notar-skih uradnikov se je vršil preteklo nedeljo v Narodnem domu v Celju. Prišlo je k temu zborovanju tudi več zunanjih kolegov, tako iz Ljubljane, iz Konjice in iz Šoštanj, vendar vse premalo. Obljubili so priti tudi Mariborčani in Ptujčani, pa obljube niso izpolnili. Tem ni zameriti, ker njih pot v Celje

je dolga. Da pa iz bližnjega Laškega in Šmarja ni bilo nobenega tovariša, to je zborovalce naravnost užalostilo. . . . Tajnik je poročal, da ima društvo 7 ustanovnih, 16 podpornih in 88 rednih udov. Odbor potegoval se je med letom za uvedbo nedeljskega počitka, predruženje postavnega načrta za zavarovanje za starost, je vlagal v teh zadevah peticije in interpeliral poslance. Vložili sta se tudi peticiji za slov. vseučilišče v Ljubljani in slov. gimnazijo v Celju. Ustanovila se je II. skupina v Ljubljani. Posredovanje služb se je pomnožilo. Blagajnik naznani, da je imelo društvo med letom dohodkov 1411-35 K, izdatkov pa 1377-65 K. Društveno premoženje se je pomnožilo za 355 K 62 v. Iz poročila je posneti, da društvo vidno, čeravno počasi napreduje. V novi odbor so voljeni: predsednik kol. Janez Bovha; odborniki: kolegi dr. Vlad. Pegan, Ivan Dobršek, Josip Goričan, Josip Kolar, Fran Moškon, Anton Vrečer; namestniki: kol. Igo Založnik, Josip Hvalenc in Mihalj Vrečko, vsi iz Celja; preglednika računov kol. Ivan Pintar in Mil. Cimerman iz Ljubljane. Sklenilo se je med drugim v prihodnjem letu prirediti shod odvetniških in not. uradnikov v Mariboru. — Koncert na Martinovo nedeljo, ki ga je priredilo društvo slov. odvetn. in not. uradnikov v Narod. domu, se je popolnoma posrečil. Lahko rečemo, da tako izborne zabave ni nikdo pričakoval. Umetnik g. Beno Serajnik povzročil je s svojim čarobnim igranjem viharo navdušenje. Njemu in spremeljavalcu na glasovirju, g. Ant. P. Arzenšku, gre posebna zahvala. Nadaljno zabavo priredil je gosp. Salmič z »Godbeno poskušnjo«. Mnogo smeha je bilo, ko so nastopili godbeni »avtomati«. Martinova gos prinesla je mnogo dobička. Petje mešanih in moških zborov je bilo nad vse izborna; dopadala je posebno dr. Schwabova »Zdaj sam le sem zahajam«. Ker je bil koncert dobro obiskan in so nekateri narodnjaki darovali večje svote, se je nadejati lepega čistega dobička. — Strašna nesreča se je pripetila 11. t. m. v Gaberjih pri Celju. Pri srečanju dveh vozov padla je neka 13 letna deklica pod z moko naloženi parižanski voz, kateri jo je zmečkal, da je na mestu mrtva obležala.

Paške novice. Občinske volitve na Paki so bile razveljavljene in se bodo v ponedeljek, dne 17. novembra, znova vršile. Vsi zavedni katoliški možje na noge, da pokažete nasprotnikom, da ostane vaše prepričanje vedno isto. Zmaga naj bode sedaj še sijajnejša, kot je bila zadnjič. Živela katoliška zavednost!

Cerkev okradli. V Loki pri Zidanem mostu so 2. novembra, ko je bila procesija na pokopališče, vlomili tatovi v dve cerkveni pušici in pobrali ves denar. Tatovom so že na sledu.

Sleparija ciganov. V ptujski okolici hodijo okoli cigani in prodajajo kot kotlarji bakrene kotle. Pa pri teh ciganskih kotlarjih se večkrat primeri, da proda za drag denar čisto navaden železen kotel, ki je samo z bakreno barvo pobarvan. Priporoča se velika pazljivost pri takem nakupovanju, ker je barva tako spretno pogojena, da se zelo težko spozna. Najboljše je, če se od ciganov take reči ne kupujejo, temveč le pri poštem kotlarskem mojstru.

Velika množina krompirja se kupi! Kdor želi krompir prodati, naj naznani svoj naslov, kakšen krompir in koliko množino našemu uredništvu. Kupilo se ga bo več vagonov in je dotičnemu kupovalcu najljubše, ako ga več posestnikov skupno ponudi, da ga more po vagonih odpošiljati.

Volitev v Brežicah. Izid te volitve je znan. 88 zavednih slovenskih katoliških mož je glasovalo za g. Žičkarja; 18 glasov je dobil g. Jož. Janežič, ki je pa poslal pismo volilem, v katerem izjavlja, da kandidature ne sprejme in da vse, kar se je v tej zadevi godilo, se je zgodilo brez njegovega vedenja in proti njegovi volji. Za g. Martina Volavška, pišečkega župana, je glasoval g. Žičkar

in še jeden drug volivec. Tako imenovana »kmetska stranka« je po vsej sili delala za g. Janežiča. A kdo je ta kmetska stranka v Brežicah? Notar dr. Wiesthaler in trgovec Matheis. Prvi je dobil zapisnik volilnih mož v svoje roke. Po svojem pisarju je napravil prepis tega zapisnika ter ga poslal nemškutarjem v Rajhenburg. Razposlali so na to nemškutarji volilni oklic vsakemu volilcu po vseh 3 sodnijskih okrajih na dom, na katerega so se zanašali, da bo volil po želji brežičkih in rajhenburskih Štajercijancev. Ti volilni oklici so pa dosegli ravno nasproten vspeh, kakor ga je pričakovala nemškutarska — stranka. Nekateri volilni možje so namreč rekli: »Nisem mislil iti ta dan v Brežice, ker je toliko dela doma in sem menil, saj ni nobene nevarnosti za g. Žičkarja. Ko pa sem dobil ta preklicani volilni oklic »Štajercjeve« stranke, sem rekel: »Zdaj pa le na noge!« Tako se je ta kmetska stranka dr. Wiesthalerja, Matheisa, Schweigerja in Juvančiča vjela sama v tiste zanke, katere je nastavila g. Žičkarju. Jako častno je ravnal g. Jožef Janežič, da je takoj sprevidel te spletke in še k volitvi ni hotel priti, čeravno je bil sam volilni mož. Slava mu! Zares za njega ne bi bilo častno, ako bi bil vesel tistih glasov, katere so mu naklonili nemškutarji, nekateri mokračji in pristaši »Štajerca«. Trgovec Matheis je pa tudi spoznal, da je bil brez vsakega vspeha njegov trud, s katerim je po tisoče izvodov med ljudi trosil zloglasnega »Štajerca«. Omenjam še to, da so volilni možje iz svoje sredine izvolili v volilni komisijon gg.: Zalokarja iz Blance, Volavška iz Pišec, Žičkarja in Tomaziča. Volilni komisar pa je poklical v komisijon gg.: Moric Emeriha, nadučitelja v Št. Petru pod Gorami, Pajdaša, župana v Pleterju in Jazbinška, župana v Planinski vasi. V predsednika volilne komisije je bil potem izvoljen g. Žičkar. Vsi udje komisije so glasovali za g. Žičkarja, izvemši Žičkarja samega. Vsi volilni možje iz Kozjanskega okraja so oddali svoje glasove istemu gospodu. Iz Sevniskega okraja so šli na limance »Štajerca«, razun že imenovanih dveh Rajhenburžanov (Juvančič in Schweiger) še župan Armežki, Glas. Ostali »Štajercijanci« pa živijo za Sotlo ali blizu nje.

Iz Ljutomera nam pišejo: Časniki so prinesli veselo vest, da se snuje za Mursko polje novo katoliško politično društvo. Vsak je z veseljem pozdravil to vest, zakaj upanje je, da bo novo društvo tudi na novo začelo delati. Dela pa čaka novo društvo v obilici. O prihodnjih volitev se je pisalo, da veje v našem kraju že »Štajercjev« liberalni duh. Res je to; pa ne samo liberalni »Štajercjev« duh se je začel polasčevati naših dobrih kmetov, ampak tudi njegov nemškutarski duh. Staro politično društvo, katerega delovanje se je omejilo le na to, pri volitvah delati zmešnjave, je toliko doseglo, da je narodno življenje pri nas tako globoko padlo, da zastoj govori sedaj našim ljudem o slovenstvu. In naši narodnosti preti sedaj v Ljutomeru zopet hud udarec. Trn v peti je našim nemškutarjem lepa slovenska Franc-Jožefova šola na ljutomerskem griču. Nemci poskušajo jo uničiti. Zato so dosegli proti vsem načelom pameti izšolanje ljutomerskega trga iz slovenske okoliske šole: namesto osemrazrednice bi privoščili slovenski trški decijednorazrednico, tako je razumeti nemški liberalni program: ljudstvu naobrazbo. — Toda ta nakana jim je izpodletela. Vkljub vsemu temu nemška šola nima več otrok, in slovenska ne manj; zakaj krajni šolski svet Franc-Jožefove šole je v svoji narodni zavednosti sklenil še nadalje sprejemati vse slovenske otroke, ki se oglašijo. Ta intriga tedaj Nemcem ni donesla zaželenega uspeha. Sedaj so si izmislili drugo, prav nečuvno sredstvo. Iz Franc-Jožefove šole naj se izšolajo občine Slamnjak, Presika in Pristova, in naj si zidajo svojo šolo na Podgradji. In sedaj vsi veljaki nemškutarstva v Ljutomeru z okrajnim glavarjem na čelu

nagovarjajo može imenovanih občin za izšolanje, obljubujejo jim vso mogočo pomoč; da, obljubili so jim celo zastopaj postaviti šolsko poslopje in vse mogoče denarne prispevke. Kaj čuda tedaj, da je že skoro večina mož pridobljena. — In kaj sledi iz tega? Franc-Jožefova šola je uničena in nemškutarska šola edina šola v Ljutomeru. Odborniki političnega društva ljutomerskega, ki ste za časa volitev tako živahni bili in delavni, tukaj je nekaj za vašo delavnost in živahnost! — Vi pa, narodni možje občine Slamnjak, Presika in Pristova, ne verjemite nemškim lisicam! Pomislite, da z zahtevo po novi šoli greste le na roko svojim nasprotnikom, kateri se bodo za hrbotom Vam posmehovali, in katerim bodo Vaši otroci hlapčevali! Pomislite, da vi s tem grob kopljete slovenstvu v Ljutomeru, in da Vas bodo vsled tega po pravici kleli vsi Slovenci murskega polja in celega slovenskega Štajerja. — Bog živi našo krasno slovensko šolo ljutomersko, naj stoji še dolgo na griču nad Ljutomerom in naj priča, da je krasno murško polje slovensko — proč od nas pa vi njeni nasprotniki in uničevalci!

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 15 K 20 v, rži 13 K 40 v, ječmena 13 K 50 v, ovsa 13 K 40 v, koruze 15 K 60 v, prosa 15 K 40 v, ajde 15 K 40 v, fižola 20 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 25 v, rži 6 K 85 v, ječmena 7 K 25 v, koruze 7 K 10 v, ovsa 6 K 80 v, fižola 12 K.

Sadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 20 do 30 v, hrušek 20 do 34 v, 5 jajec 40 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1 liter mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg krompirja 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 58 v, kumine 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 50 v, 100 glav zelja 2 K 80 do 3 K 80 v.

Cerkvene stvari.

Mil. knez in škof so se odpeljali dne 11. t. m. na Dunaj k zborovanju avstrijskih škofov. Kakor vedo časniki povedati, se bodo školje pri tem posvetovanju pečali z zelo važnimi šolskimi in mnogimi cerkvenimi vprašanji, posebno pa z ustanovitvijo katoliškega vseučilišča v Solnogradu.

Sevnica. Gospod urednik, v zadnji številki cenjenega vašega, nam priljubljenega, lista ste poročali, kako vesel praznik da so obhajala 15. oktobra na Grački gori srečna naša dekleta iz družbe Marijinih otrok. Vesel sem bil jaz in tudi drugi župljani, da se je nekdo čutil poklicanega, da bi svetu naznanil vsaj eno izmed mnogih cerkvenih slovesnosti, kojih so nam v teku zadnjih let toliko in toliko preskrbeli veleč. g. župnik Marko Črnko s svojo daleko znano delavnostjo in požrtvovalnostjo. A da je poročevalec zadnjič popolnoma prezrl veleč. gospoda župnika, to je iznenadilo vse domače bralce, a med njimi posebno mene, zato se čutim dolžnega na tem mestu omenjeno poročilo v toliko popraviti, da so veleč. gospod župnik pri zadnji slovesnosti, če ne več, vsaj toliko sodelovali kot ondi omenjena gospoda. — Toliko resnici na ljubo! — Janez Čemažar, kaplan.

Društvena poročila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 15. do konca oktobra poslali prispevke p. n. gospoda in društva: kaplan Fr. Gomilek pri Sv. Lenartu v Slov. goricah nabranih 8 K, podružnica za Rožek 27-50 K, podružnica za Velikovec in okolico 23-70 K. — Družba je imela meseca oktobra 1280-98 K dohodkov in 4885-54 K stroškov; vsi letošnji izdatki (do 1. novembra) pa presegajo premjke za 1831-99 K. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Naš oder. V nedeljo, dne 9. t. m. je uprizorilo bralno in pevsko društvo »Maribor« dve šaljivi igri: »Eno uro doktor« in »Zamu-

jeni vlak«. Predstavi sta privabili toliko občinstva iz Maribora in okolice, da je bila velika dvorana »Narodnega doma« natlačeno polna. Smeha ni bilo ne konca ne kraja, katerega je povzročil pri prvi igri doktorjev sluga g. P., naš stari komik, ki je samo eno uro doktoroval. Vrhunec veselosti in burnega odobravanja pa je dosegla druga igra pri zadnjem prizoru, ko se je pripeljal kmet Peter v Leščevo s posebnim vlakom. Debelo je gledal in vprašal, če so v Leščevji ta čas, ko je bil na sejmu, vsi znoreli, da so ga čakali z godbo in v paradi. Posebno vlak je vzbudil občudovanje občinstva, bil je pa tudi res krasen. Samo dim ni pihal iz dimnika, drugače bi vsakdo mislil, da je pravi vlak. Tudi kolodvor je bil krasno prirejen. — Iz tega se razvidi, kako pridno deluje društvo, kateremu želimo pri prihodnjih predstavah enak uspeh. Vidi se pa tudi, da se je začelo občinstvo zanimati za to društvo, ker je prihitelo v tako obilnem številu k predstavi. Društvu samemu pa kličemo: Ta uspeh naj te ožunači, da še z večjo vstrajnostjo deluješ naprej za svoj cilj, katerega si si postavilo, namreč: da budiš narodnost pri delavskih slojih v Mariboru. Zivelo!

Slovensko kat. akad. društvo »Zarja« v Gradcu izbralo si je za zimski tečaj 1902/3 na I. rednem občnem zboru sledeči odbor: Predsednik: stud. phil. Franc Kolenc; podpredsednik stud. iur. g. Rudolf Podkrajšek; tajnik: stud. phil. Jos. Malnar; blagajnik: stud. phil. Anton Detela; gospodar: stud. phil. Anton Rabuza. — Običajni društveni prijateljski večeri so vsak četrtek ob 7. uri zvečer v klubovi sobi »Hotel Kaiserkrone«, Färbergasse 4. Somisljeniki so vedno dobro došli.

Iz Petrovč smo dobili poročilo o zborovanju društva »Gospodar«, koje priobčimo prihodnjič. Govorili so pri zborovanju gosp. predsednik Koren, mladenič Franc Žebot iz St. Ilja v Slov. gor., č. g. Franč. Krulje in g. Anton Goršek.

Hajdina. Slavnost hajdinskih mladeničev, katero je priredilo dne 9. nov. tukajšno bralno društvo, se je obneslo izvrstno. V veliki sobi v šoli, kjer je stal oder, se je kar trlo ljudi. Domačini so bili častno zastopani in tudi domači mladeniči z narodnimi trakovami so se v obilnem številu udeležili. A prišli so tudi gostje od blizu in daleč, od Sv. Janža, Sv. Vida, iz Jurovec, posebno pa iz bližnjega Ptuja toliko meščanov, da lahko rečem, ves slovenski Ptuj se je udeležil naše slavnosti. Močan tamburaški zbor hajdinskih mladeničev, 15 oseb, pod spretnim vodstvom gosp. Pogrujca je z »Lepa naša domovina«, »Rezika polka« in »Poputnica hrvatska« otvoril slavnost, na kar je predsednik bralnega društva v prisrčnih besedah pozdravil vse navzoče. Hajdinski možki in mešani pevski zbor je nam kaj lepo zapel »Eno devo«, »Ko ptičica sem pevala«, »Na planine« in zatem je nastopil domači mladenič M. Struel ter v daljšem govoru temeljito razpravljal žalostno stanje Slovencev pred navalom nemškutarstva ter mladeniče spodbujal k čitanju dobrih knjig in časnikov. Slednjič so uprizorili mladeniči-tamburaši šaloigro »Dr. Vsezna in njegov sluga Stipko Tiček«. Tu je nastopilo 11 mladeničev, ki so najboljšje izvršili svoje vloge, posebno Stipko (Draskovič). Dr. Vsezna (Hostnik) in čevljarski vajenec (Hancler). A ko je nazadnje Stipko nabarvana bolnika Brzobogat (Muzek), Napetnik (Ogrizek) in policaja (Kosar) pometal po tleh in si na-nje sedel, ni bilo smehu konca ne kraja. — Dragi mladeniči, le tako naprej v tem duhu za katoliško-narodno stvar po geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Vsem dragim tovarišem-mladeničem po vsej slovenski domovini srčen bratski pozdrav od hajdinskega mladeniča.

Iz drugih krajev.

Obsojen na vešala. Graško porotno sodišče je obsodilo Florijana Schullar na ve-

šala, ker je umoril v noči na 12. julija t. l. svojo ljubico Franciško Stubenheimer.

Kardinali. Dandanes je 60 kardinalov; izmed njih je: 37 Italijanov, 7 Francozov, 4 Španjci, 4 Avstro-ogrske, 2 Germana, 2 Angleži, 1 Belgijec, 1 Portugalec, 1 Amerikan, 1 Avstralijan.

Bogata beračica. V Florisdorfu pri Dunaju je umrla te dni 84 letna beračica Barbara Nechlovil. Ta ubožica je zapustila: vrednostne papirje, ki reprezentirajo kapital 6000 K, potem hranilno knjižico na 12.000 K, hranilno knjižico z ulogo 8000 K, pošto hranilnično knjižico, ki predstavlja vrednost 400 K, skatljico z 26 zlatimi kronami, srebrom in nikelnom v vrednost 400 K. Druzega ni ta — ubožica nič zapustila!

Ruski car kolesari. Ruski car se zelo rad vozi na kolesu. Enkrat se je vozil v parku grada Gacina. Oblečen je bil v uniformo polkovnika (obersta). Ko se je naveličal po parku voziti, odpeljal se je na ulico. Veselo se je car peljal po cesti. Proti njemu se pripelja neki general. Car se meni nič tebi nič odpelja mimo njega. Ker general carja vsled hitre vožnje ni spoznal in si tudi ni mislil, da bi se car po cesti okoli vozil, se razjezi, da ta polkovnik njega kot generala ni vojaški pozdravil. Pokliče ga torej, da bi ga pokaral. Smeje se pride car k njemu ter mu poda roko, rekoč: »Oprostite, general, pa jaz imam toliko zaslužnih ljudi v svoji armadi, da zares ne morem vseh poznati.«

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Ako rastline, ki so na gotovem prostoru prirastle, podkopljemo, tedaj vrnemo zemlji iste snovi, katere so te rastline zemlji odvzele, pomnožene z organsko snovjo teh rastlin in pa pri nekaterih vrstah rastlin, ki zamorejo dušec iz zraka izkoriščati, pomnožene z dušcem, katerega so te nabrale.

Namen zelenega gnojenja je torej:

Zemljo fizikalnično in kemično zboljšati.

Zboljša se zemlja s sprstenino, katero da organska tvarina. Vsled tega, ker take rastline zemljo obsenčujejo, ostane ta vlažna in rahla vsled česar bolj godna ostane, listnata zelišča spodbujajo plevelne rastline, dušec se dobi brezplačno iz zraka. Velike važnosti je pa tudi to, ker imajo rastline, ki se navadno rabijo za zeleno gnojenje globoke korenine, torej se zemlja globoko zrahlja. To pa sledečim rastlinam zelo koristi.

V zemlji nakopičene rastlinske snovi bi se znale včasih zgubiti. Posebno glede dušca v solitarni kislini, ki je velik potepuh, se je tega bati. Če potrebno, lahko s pomočjo rastlin, katere sejemo za zeleno gnojenje ta dušec vezemo. Na zemlji, ki ima mnogo sprstenine in je obsenčena od rastlin z velikim listnim površjem, delujejo pa tudi razun onih bakterij, ki živijo na koreninah nekaterih rastlin druge bakterije, ki sploh pomnožujejo dušec v zemlji.

Razun nabiranja dušca, kar ravno ne pride vedno le v prvi vrsti v poštev z na zeleni gnoj v marsikaterem drugem oziru zelo ugodno vplivati, je torej v pre mnogih slučajih zelo velike važnosti. Velike važnosti je za lahke peščene zemlje, na katerih je množina s tem nabranega dušca znabiti večja. Pa tudi na težke zemlje zna posebno zbog drugih navedenih lastnosti zelo koristno biti.

Ta način gnojenja izvršuje se vspešno na polju, v sadonosnikih, vinogradih, trsnicah itd. V tem oziru imamo tudi že po naših krajih skušenj dovolj.

Katere rastline in na katerih zemljah služijo za zeleno gnojenje.

Za zeleno gnojenje namenjene rastline morajo v prvi vrsti dati mnogo organske tvarine. Najbolje so take, ki zamorejo dušec iz zraka nabirati kakor to storijo rastline iz rodbine metuljnatih rastlin. V 1000 delih

zelene rastlinske tvarine je n. pr. v grahu 5-1 delov dušca, v detelji nikarnat 4-3, v volčjem bobu 5-0, rudeči detelji v cvetju 4-8, švedski detelji 5-3, seradeli 4-8. Na oralu pa priraste take zelene tvarine do 12.000 kg.

Skoro ves ta dušec pa pride iz zraka v rastline.

Nabiranje dušca pa sicer ni vedno glavni, dasiravno sicer zelo važen pogoj. Kjer ima zemlja že itak dovolj dušca, so umestne druge rastline, ki ta dušec v organske sponse vklebejo, da ne gre v zgubo. Mnogokrat bi znalo biti umestno sicer tudi dušec iz zraka nabirati, pa pogoji za to niso ugodni, tedaj zna imeti zeleni gnoj glavni namen, da pomnoži organsko snov, da zemljo fizikalno temeljito zboljša. Za dušec se tedaj tudi v umetnem gnoju poskrbi.

Najboljše rastline so tudi take, ki zemljo hitro dobro obsenčijo, ki hitro rastejo in ki segajo jako globoko s svojimi koreninami.

Zeleni gnoj ima največ pomena za pešeno zemljo. Seme rastlin, ki na teh najboljše vspevajo, je najcenejše. Najboljše rastline za zeleni gnoj se na pešeni zemlji najbolj razvijajo. Za pešeno zemljo se rabijo največ seradela in najbolji je moder, potem beli in

nazadnje rumeni volčji bob. Zadnja je pri nas še malo poznana rastlina. Na nekem posestvu na Ptujem polju se na zelo prodnati borni zemlji že 10 let jako vpešno rabi. Tudi švedska detelja se rabi na takih zemljah.

Na težkih zemljah pa omenjene rastline ne uspevajo prav. Na takih se bolj rabi grahorca, grah, kosmata grahorca, bob, turška detelja, švedska detelja, rumena detelja (Hopfenklea), najboljše v mešenicah. Posebno med grahorco in grah se tudi nekoliko rži seje, da se lahko vspenjajoče te rastline vpenjajo.

Le za fizikalno zboljšanje zemlje rabi se gorsica, tudi repica, ajda (pri nas čestokrat v vinogradih) itd. Tudi plevel, ki se v vinogradih podkoplje, je nekak zeleni gnoj in vsaj

deloma uplija ugodno na fizikalne lastnosti zemlje.

(Dalje prihodnjič.)

Listnica uredništva. G. Ivan Apat na Vranjskem: Nikjer ne pišemo, da ste Vi kandidirali, ampak da ste kot kandidat liberalne stranke dobili 35 glasov. Jemljemo pa tukaj Vašo izjavo lojalno na znanje, da so se glasovi pri tej volitvi oddali proti Vaši volji in brez Vaše vednosti. — Dopisniku iz Sv. Marjete niže Ptuja: Hvala, o tem smo že pisali. Poročajte o priliki kaj drugega! — G. M. K.: Ker nam nčete odkriti celoga imena, ne moremo priobčiti Vašega dopisa! —

Loterijske številke

Gradec 8. novembra: 73, 74, 81, 75, 51.

Dunaj 8. novembra: 55, 54, 89, 32, 4.

Društvena naznanila.

- Dne 16. novem.: »Narodne čitalnice v Celju« redni občni zbor ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih Nar. doma.
- » » » Društva »Edinost« pri Sv. Juriju v Slov. gor. veselica s petjem, tamburanjem v šolskih prostorih. Začetek po večernicah.
- Dne 23. novemb.: »Bral. društva v Braslovčah« občni zbor in veselica popoldan.
- » » » Gasilnega društva iljašovskega tombola v gostilni gosp. Marka Vaupotiča v Noršencih. Začetek ob 3. uri popol.
- » » » »Posojilnica v Križevcih ima občni zbor ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih.

Slovenska tvrdka!

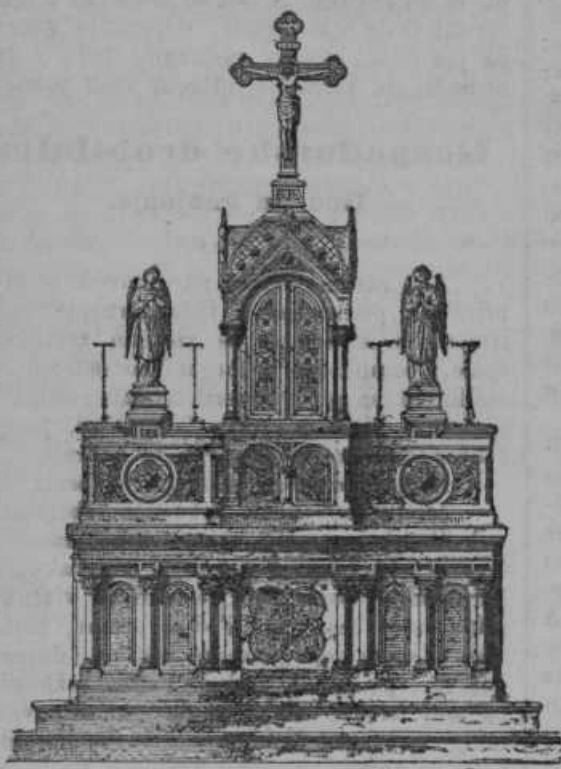
Weberjevih dedičev naslednik
VINCENC ČAMERNIK
oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster
299 11
v Celju
Nova ulica šte. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
— ter drugih umetnih kamnoseških del,

čez 200
nagrobni spomenikov
različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovejših, modernih načrtih
vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.
Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamenolomi.
Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana solidna in fina dela. — Postrežba točna.

Proda se eno-
nadstropna 498 1

hiša
na zelo ugodnem prostoru tik cerkve sv. Jožefa pri Mariboru. Pripravna za vsaki obrt ali za penzioniste. Zraven je tudi lep vrt in vodnjak z zelo dobro pitno vodo. Vse to se prav po ceni radi odpotovanja proda. Kdo, pove upravništvu.

Najboljše,
najlepše in najcenejše
rakve
in druge potrebščine, posebno za one, ki svoje rajnke sami pokopavajo, kakor tudi krste za otroke po 50 kr. naprej priporoča
Friderik Wolf,
pokopalni zavod v Mariboru, Tegetthoffstrasse št. 18 in Blumengasse št. 12.

KUVERTE
s firmo priporoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Preklic.

Zmanjševalna dražba v zadevi oddaje stavbe pri Sv. Martinu pri Vurbergu se ne bo vršila 27. novembra t. l., ampak pozneje; dan dražbe se bo svoječasnno naznanil.

Krajni šolski svet Sv. Martin pri Vurbergu,
dne 11. novembra 1902.

Načelnik.

Predivo, suhe gobe, vsakovrstno žito
kakor sadje, sploh vse dežel. pridelke

kupi
ANTON KOLENC,
trgovec v Celju. 441 10-7

Prisilna prodaja.

V torek, dne 25. novembra 1902 se bodo prodale pri Sv. Martinu pri Vurbergu ob 10. uri predpoldne na javni dražbi premičnine Marije Toplak, in sicer: Hišna oprava razne vrste, različno blago, knjige, podobe, sukno, kis, olje, sodi, ura, suknje, eno prase itd. proti takojšnjemu plačilu v gotovini in odstranjenju ku-
ljenih predmetov. — Pod tretjino cenilne vrednosti se ne bo nič oddalo.

512 1-1

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvu se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

800 ameriškanskih trt, lepo raščeni, suho cepljene na Rip. portalis in salonis, proda podpisani. Namreč: Laški rilček in pošip. Cena je za cepljenke I. vrste komad 9 kr. II. vrste 7 kr. Kdor želi kupiti, naj se oglasi do 1. decembra. Franc Muršič, posestnik v Senčaku, p. Juršinci. 490 3-1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod »1.798« Gradec, poste restante. 285

Pridnega viničarja s 3-4 delavskimi močmi, ki razume delo z ameriškimi trtami, se sprejme. Pojasnila daje Marija Heumayer v Mariboru, glavni trg št. 1. 492 3-1

Učenec z dobrim šolskim spričevalom se sprejme v trgovini mešanega blaga. Ponudbe na upravništvu. 496 3-1

Razno.

Naznanilo. Podpisani naznanja vsem vinogradnikom, da ima zdaj in prihodnje pomlad veliko množino suho cepljenih trt oddati, namreč: Šipon rumeni (Mosler), Laški rilček (Wälschriesling), Zlahtnina (Gutedel), Silvanec, Kraljevine, Beli ranfol in Rulender, cepljene večinoma na Riparijo portalis, deloma Solonis. Vse zgoraj imenovane trte so zelo močne rasti ter zanesljivo dobro zaraščene in vkoreninjene. Cene so sledeče: I. vrste komad 10 kr. 1000 komadov 100 gld. II. vrste komad 6 kr., 1000 kom. 60 gld. Imam še divjake vkoreninjene rip. portalis in Salonis vitis, cena je za 1000 komadov 10 gld. Kdor vzame sedaj na jesen cepljene trte, dobi en vinar ceneje. Kupci naj se oglase pisмено ali ustmeno pri Jožefu Kupčič, trtnarju v Juršincih pri Ptuj. 494 8-1